TÜSTAV
Arşivi
Kemal Sülker
Koleksiyonu

GECE POSTASI GAZETESİ
YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜNE
ŞEHİR

AKSARAY
17.12.5
İSTAN

İşsizlik sigortası ne oldu ?

TÜRKİYE
Maden - Madenî Eşya ve Makine Sanayii İşçileri Sendikasının neşir organıdır.
15 günde bir çıkar.
Fiatı: 10 Kuruştur.
YIL: 1 — SAYI: 3
15 Aralık 1956 Cumartesi
İdarehane: Cağaloğlu, Nuruosmaniye Cad. No: 38, Kat: 2
Telefon: 22 74 78

MADEN-İŞ
İÇTİMAİ-İKTİSADİ-FİKRİ-MAGAZİN

İlgililer bu mevzua Ehemmiyet vermeli

İşçi muhitinin senelerdenberi üzerinde durduğu meselelerden biri de, muhakkak ki, "İşsizlik Sigortası"nın ihdası mevzuudur.

Bilhassa kollektif mukavele sisteminin henüz itibar görmediği memleketimizde, "İşsizlik Sigortası" işçi teşekkülleri idarecilerinin hassasiyetle takip ettikleri bir husus olmuştur.

İşsizlik sigortasının ihdası için, kollektif iş akitlerinin memleketimizde yerleşmesi beklendiği takdirde, bu mevzuun daha uzun seneler hâlledilemiyeceği ileri sürülmektedir. Zira, kollektif iş akitlerinin ihdası için de bazı hakların İş Kanunu şümulüne alınarak tanınması gerekmektedir ki, bu da günümüzde

(Devamı 3 üncüde)

Başmakale

İftihar vesilesi

Kemâl Türkler

Madeniş Sendikasının son gelişmeleri ve son büyük hamleleri, gelirinin mühim miktarda yükselmesinden ileri gelmektedir.

Son zamanlarda üyelerinin tam bir anlayış içinde hareket ederek, samimiyetle aidatlarını vaktinde ve hattâ vaktinden evvel ödemekte yarış etmeleri, Türkiye Madeniş Sendikasının tarihinde mühim yer işgâl edecektir.

Yapılacak işler, bir program dahilinde plânlaştırılmış ve her biri için bir tarih tesbit edilmiştir. Ve böylece işler, sırası geldikçe tatbikat safhasına konulmakta ve muvaffakiyetle başarılmaktadır.

Madeniş Yardım Sandığı kurulmuş ve faaliyete geçirilmiştir. Yardımlar ve borç vermeler sırası ile tatbikata konulmaktadır.

İleride, sandıkta bir tasarruf hesabı açılarak üyelerimizin, para biriktirmelerine fırsat verilecek ve biriken paralar gene onların menfaatine çalıştırılacaktır.

Diğer taraftan "Madeniş Gazetesi" ise, faaliyete başlamış ve umulmadık bir muvaffakiyetle istikbâle doğru yol almış bulunmaktadır. Bugün 15 günde bir çıkan gazete, ileride imkânlar müsait olduğu nisbette, haftaya indirilecektir.

Yapı Kooperatifi işi isehayli ilerlemiş ve faaliyet safhasına gelmiştir. Fakat mevcut esas ve imkânlar, az ücret alan işçilerin mesken sahibi olmasına müsait olmadığından, bilhassa bu nevi üyelerin ev sahibi olabilmesi için yeni formüller ve imkânlar aranmakta ve düşünülmektedir.

Bundan başka, daha bir çok sahalarda Madeniş Sendikasının faaliyeti bilinmekte ve yenileri âdeta bir sürpriz olarak çıkacağı zannedilmektedir.

Bütün bunlar karşısında, Madeniş üyelerinin, yeni yıla iftiharla girmeleri, onlar için en büyük bir haktır.

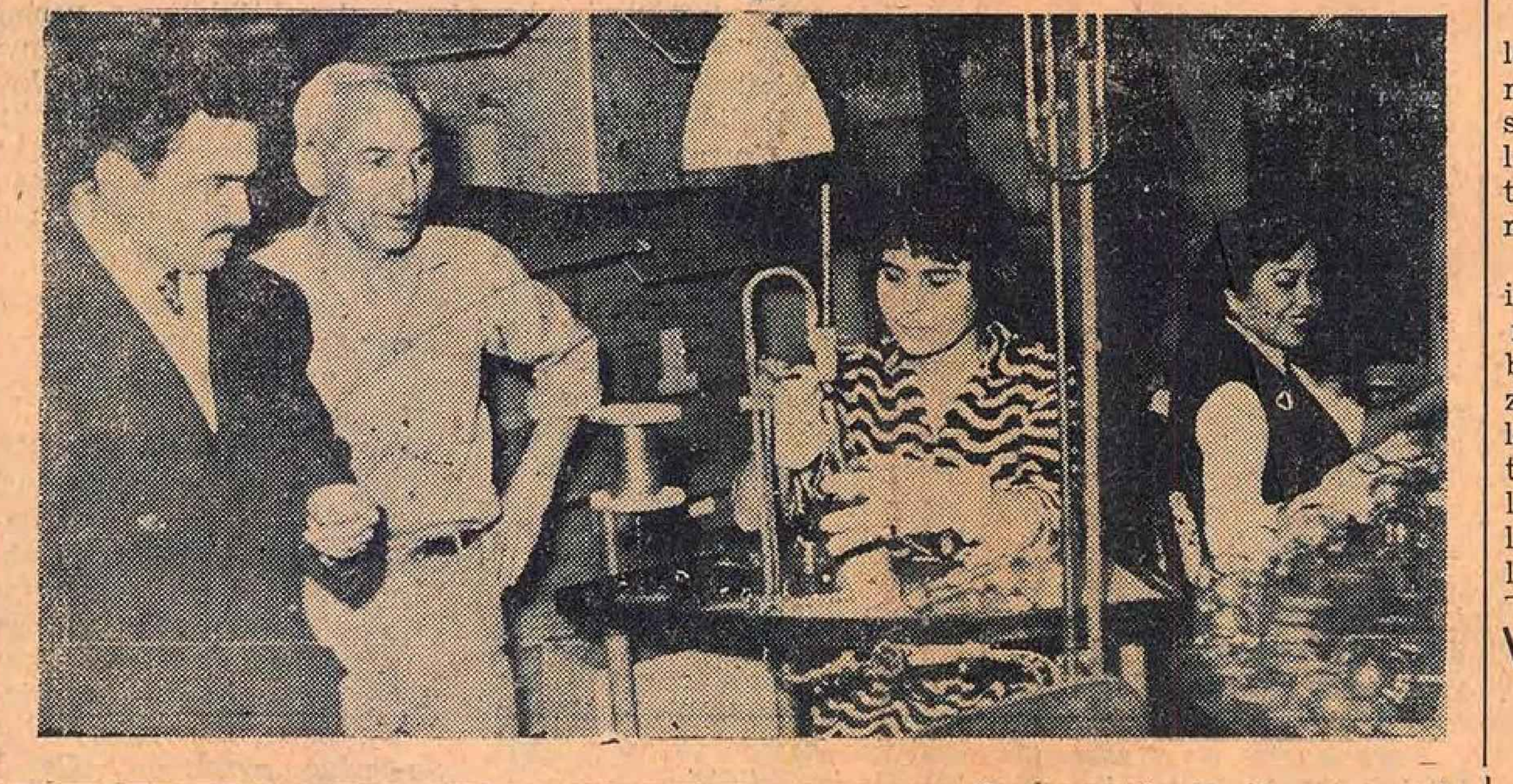

Bakırköy Emaye Fabrikasında seçim

Bakırköy Yenimahallede kurulu Emaye Fabrikası, el değiştirmesi veya ham madde sıkıntısı gibi bazı muhtelif sebeplerle, bir müddetten beri, bazı zamanlar çalışmamış, bazı zamanlar faaliyetini daraltmıştı.

Bu sebeple müessese, muhtelif zamanlarda 350 işçiye kadar yükselmiş, bazan da 25 işçiye kadar inmiştir.

Son zamanlarda durumunu düzeltmeye başlayan müessese, yavaş yavaş normâle avdet etmiş ve istikrar kesbetmeye başlamıştır. Bu sebeple halen 200-250 işçi çalışmaktadır.

İşçiler, mümessil yokluğunun sıkıntısını derhâl hissetmişler ve işçi mümessili seçimi için Maden - İş Sendikasına müracaat etmişlerdir.

1-12-1956 tarihinde yapılan seçimde, Zeki Utku (170), Adil Öztümer (166), Nihat Çimen (132), Fikret Falay (68) asil; Cudi Ünsal (68),

(Devamı 3 üncüde)

MADEN - İŞ röportaj ekibi, bu hafta da General Elektrik Ampul Fabrikasını ziyaret etti. Röportajı 4 üncü sayfada bulacaksınız...

İşçi arkadaş

MADEN - İŞ'in yılbaşı sayısı işçilere bir hediye olacaktır. İşçilerin bu en çok sevdikleri ve aradıkları gazete, yeni bir hamle yapıyor. Gelecek sayıyı ara, bul ve oku!

Verilmeyen yemek paraları

Vaktiyle işten çıkarılmış ve durumu İl Hakem Kuruluna aksetmiş bulunan, P.T.T. Telefon Fabrikası işçi mümessili Muzaffer Demirbilek, iade edilmiş ve işe başlamıştır.

Mümessil işçi, biriken ücretlerini fabrikadan aldığını; fakat, biriken yemek paralarının verilmediğini, halbuki ona da hakkı olduğunu bildirerek, Türkiye Maden - İş Sendikasına müracaatta bulunmuştur.

Sendika, biriken yemek paralarının da verilmesi için faaliyete geçmiştir.

İş hayatında

Bölge Çalışma Md. lüğü

Bedîi Süngütay

İş hayatımızda, bilhassa işçi ve işveren münasebetlerinde mühim rol oynayan makamlardan biri, Bölge Çalışma Müdürlüğüdür.

Şehrimizdeki binlerce iş yerlerinde cereyan eden işçi - işveren anlaşmazlıkları, bu müesseseye intikâl eder ve burada bir hâl yolu bulunmaya çalışılır.

Bölge Çalışma Müdürü de, bu geniş faaliyetin başında, uzlaştırıcı bir siyaset takip eder.

Müessesenin bugünkü müdürü Bedîi Süngütay'dır. Dirayeti ve samimiyetiyle 6 seneden beri Bölgenin başında bulunan Bedîi Süngütay, iş hayatımızın mühim simalarındandır. Daha evvel bu makamı kısa fasılalarla iki müdür işgâl etmiş, bir kaç muavin de vekâleten bulunmuştur.

45 yaşında olan enerjik Bölge Müdürü, "B.İ.T." adına İngiltere'ye gitmiş, iş hayatı ve işveren - işçi münasebetlerini etüd etmiş, sosyâl sigortalar mevzuunda tetkikler yapmıştır.

İşçi muhitinin en büyük temennisi, Bölge Çalışma Müdürlüğü kadrosunun genişletilerek, ihtiyaca cevap verecek hâle getirilmesidir.

Sendikalar Birliğinde Yeni Hamleler !

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, son zamanlarda faaliyetlerini hızlandırmıştır. 3-12-1956 pazartesi akşamı yapılan son idare heyeti toplantısında, mühim işçi dâvalarından bazıları ele alınmış ve hükûmetten, bunların tekrar talebine karar verilmiştir.

Müzakereler, Madeniş Sendikasının, hususî sektörde çalışan işçilere de ikramiye verilmesi hususundaki talebi üzerine başlamış, dilek etraflıca tetkik edildikten sonra, genişletilmiştir.

Henüz memleketimizde işçilere grev hakkının tanınmamış olması sebebiyle, bilhassa hususî sektörde çalışan işçilerin maddî bakımlardan mağdur oldukları düşünülerek, hiç olmazsa hususî sektörde çalışan işçilere de, devlet sektöründe çalışan işçilere olduğu gibi, senede iki aylık ücret tutarında ikramiye verilmesi ve ayrıca çocuk zammı hakkı tanınması uygun görülmüştür.

(Devamı 3 üncüde)

Develi ihtilâfı Neticelendi

İşçilerin yazılı dilekçeleri üzerine, Madeniş Sendikası tarafından, Zeytinburnu Develi Emaye Fabrikası ile çıkarılmış bulunan toplulukla iş ihtilâfı, bundan bir müddet evvel İl Hakem Kuruluna intikâl etmiştir.

Diğer taraftan, Sendika ile müessese arasında, ihtilâfın bir an evvel kotarılması için, hususî şekilde toplantılar yapılmış, müzakereler cereyan etmiştir.

Madeniş Sendikasının, Cağaloğlu Nuruosmaniye Caddesi No: 38, Kat 2 deki merkez dairesinde üç defa toplantı yapılmış, toplantılara müessese müdürü Cemil Orhan Tuna iştirak etmiştir.

Tarafların karşılıklı hüsnüniyeti içerisinde cereyan eden müzakerelerden sonra, bir anlaşmaya varılmıştır.

Anlaşmaya göre, işçi ücret

(Devamı 3 üncüde)

VİTALY: Bu sevimli yıldız, bugün Holivud'un peşinde koştuğu bir san'atkârdır. Hem estetik bakımdan, hem de sanat bakımından derhâl bir muhit yapan artist, şöhret dağına tırmanmaktadır. Hele, gördüğünüz gibi fotojenik oluşu, kendisine sayısız hayran topladı. Allahın kudreti güzellik ile, insan tekniği fotoğrafın bir imtizacına şahit oluyorsunuz...

İşçiler Yemekten Şikâyetçi

Topkapı Maltepe'de kurulu General Çelik Eşya Fabrikası ile vaktiyle, yemek hakkında açılan toplulukla iş ihtilâfı neticesinde, yemek ücretlerine zam yapılmıştı.

Fakat, birikmiş ücret farklarının verilmemesi üzerine, işçiler, Madeniş Sendikasına müracaat etmiş ve Sendika vasıtasiyle, birikmiş yemek zammı farkları işçiye verilmiştir.

Bu hakka sahip yalnız 25-30 işçi olduğundan, işçiler, diğer arkadaşlarının da faydalanmasını istemişler, bu para ile konserve alarak, diğer

(Devamı 3 üncüde)

ANLIYANA

ÇALI DİBİ

Bilhassa Anadolu'da kullanılan bir tâbir vardır: Sinsice veya tahrik ederek lâf almak, sır öğrenmek isteyenler için, (Çalı dibi dövüyor) derler.

Ormanda teneke çalmak suretiyle tavşan ürkütülüp kaçırılır ve o esnada da kolayca avlanır. Tâbir oradan kalmıştır.

* * *

Son zamanlarda, İstanbul İşçi Sigortaları Birliği hakkında kötü ithamlarda bulunmaya başlayanlar oldu. Bundaki maksadı bir türlü anlayamadık.

Birlik binasının nasıl ve nereden geldiği veya kimin olduğu, kirasının nasıl verildiği soruluyor.

Bizim bildiğimiz, eski Beşiktaş Halkevi binası olan şimdiki Birlik binası, vaktiyle o zamanın Birlik idarecileri tarafından, Türk Ocakları ve bazı talebe cemiyetleri gibi muhtelif teşekküllerin yaptığı şekilde, sayın Hükûmet Reisimize müracaat edilmiş ve alınmıştır ve kira ödenmesi gereken bir yer de mevcut değildir.

Daha kötüsü, Birlik gelirlerinin ne olduğu ve nereden geldiğini sormak cür'eti dahi gösteriliyor.

Birliğin gelirleri, herkesin malûmu olduğu gibi, üye teşekküllerin aidatından toplanan paralarla, tertip ve teberrulardan gelen gelirlerdir.

Maksat nedir? Fesatçılık mıdır?..

Birliğin, kötü maksatlı, gizli eller vasıtasıyla okşanıp, beslendiği mi, söylenmek isteniyor?..

Yoksa, çalı dibi mi dövülüyor ?..

Sivrisinek

işçi sağlığı ve iş emniyeti

İş elbisesi ve iş Levazımatı

Yazan: Kemal Türkler

İşçilere iş elbisesi ve iş levazımı verilmesi, sendikaların günlük meseleleri haline gelmiştir. Günde, gün aşırı muhtelif işyeri işçileri, müessesenin kendilerine ya hiç iş elbisesi ve levazımı vermediğinden veya vaktinde vermediğinden şikâyetçidirler.

Bir çok işyerlerine de gittiğimiz zaman, paramparça olmuş elbiselerle çalışan işçileri gördükçe yüreğimiz sızlar. Ya rica yollu veya kanunî hakkımıza istinaden işverenden, işçilere iş elbiselerinin eskimiş olduğundan veya hiç verilmediğinden, elbise verilmesini isteriz. Çok zaman belli etmezler ama, bazıları açıktan veya içten gazaplanırlar.

Her ne ise, işin ehemmiyetine binaen, meseleyi biz, bir kaç cepheden inceleyelim ve çok zaman işçinin ve işverenin bilmediği hususları açıklamaya çalışalım:

"İşçi Sağlığı ve İş Emniyeti Nizamnamesi" nin 19 uncu maddesinin ilk fıkrasında, "işçilerin kendilerine ait (yani sokak) elbiselerine zarar verecek veya bunları sokakta giyilmez bir hâlde kirletecek mahiyetteki işlerde, işçilere, işin icap ettirdiği şekil ve vasıfta birer iş elbisesi veya iş gömleği" giydirileceği, kanunen işverenlere emredilmiştir.

Bundan başka, gene ayni maddede, diğer maddelere atıfla, "sulu ve ıslak yerlerde çalıştırılan işçilere, ayaklarına rutubet tesir etmemesi ve su nüfuz eylememesi için, lâstik veya tahta ayakkabılar" verileceği; "fazla sıcak veya soğuğun tesirinden koruyacak evsafı haiz elbise vesair levazım" verileceği; "boğucu veya zehirli gaz ve duman husule gelen işyerlerinde... işçilere, maske (lâstik eldiven, önlük gibi) vesair levazım" verileceği zikredilmiş bulunmaktadır.

Görülüyor ki, kanun koyucu, elbise ve iş levazımatı bakımından en ince husus ve tedbirleri düşünmüştür.

Yalnız çok zaman işçilerin ve işverenlerin takıldığı bir nokta vardır. O da, işçilere verilecek iş elbise ve levazımatının miadının ne olduğudur.

İşveren ve işçi, çok zaman iş elbiselerinin bir sene miadlı olduğunu kabul ederler ve fakat, iki taraf da, bu bir senelik müddeti kabul etmek istemez.

Çünkü; işveren, bir seneyi zımnen kabul etmiş olmasına rağmen, çok zaman, terzi geliyordu, ölçü alıyordu, bir kısmı hazır olmamış, terzinin parası verilmemiş gibi sudan sebeplerle, müddeti geçirmek ister.

İşçi ise, bilhassa madenî eşya ve maden sanayii işçisi gibi ağır sanayi işçisi, verilen elbisenin bir sene değil, 9 ay bile dayanmadığını görerek, bir senelik miadı haklı olarak çok görür.

Kanun ve mevzuat, iş elbise ve levazımının miadı hususunu açık bırakmıştır. Çünkü, bütün işlerdeki, iş elbise ve levazımının miadını tesbit etmek imkânsızdır.

Diğer taraftan, meselâ iş elbisesi senede bir veya 6 ayda bir verilir, dememiş olmasına rağmen, zımnen, elbisenin eskidiği anda yenisinin verileceğini ifade etmiş bulunmaktadır.

Umumiyetle, kullanılmakta olan iş elbiseleri, madenî eşya iş kolunda, 6-9 ay dayanmaktadır. Ve bu müddet içerisinde yenisinin verilmesi lâzımdır. Şimdiye kadar edindiğimiz tecrübeler, bunu göstermiş bulunmaktadır.

* * *

İşveren, iş elbisesi veya levazımı vermiyorsa, ne olacaktır:

En mühim nokta burasıdır. Bazı işçiler, sendikayı veya daha doğrusu Bölge Çalışma Müdürlüğünün müfettişi, jandarma gibi gelip, işverenden zorla alacak zannederler. Halbuki, mesele hiç de öyle değildir.

Bölge Çalışma Müdürlüğü, müracaattan bir kaç ay sonra, bir müfettiş gönderir. Müfettiş gider, işverene 2-3 aylık mühlet verir. İşçi veya sendika, ardını aramazsa, orada kalır.

Aranırsa, ayni muamele tekrarlanır ve sonunda işveren, vezaî bakımdan mahkemeye verilir. Bir kaç sene de dâva sürer ve neticede işveren cezalandırılır: 25-50 lira para cezası..

* * *

Bu durum karşısında, iş elbiselerini alabilmek için en doğru yol, derhâl tazminat dâvası açmaktır.

İşçinin, bunca zamandır, kendi elbisesi ile çalışarak eskittiği elbiselerin tazmini istenmelidir.

Her ne kadar bu yol, işçi için çok zor ise de, sendika vasıtasiyle yapıldığı takdirde, kolaylaşır ve işveren, çok zaman, büyük meblâğların talebi karşısında kalınca, iş elbise ve levazımını vermek mecburiyetinde kalır.

Bugün bu tip işverenlerin memleketimizde fazla olmadığını belirtmek yerinde olacaktır.

Nurettin Kalbcan

Kalbcan işe iade edildi

Türkiye Bakır Endüstrisi A. Ş. nin Rami Topçular'da kurulu bakır tel çekme fabrikası işçi mümessillerinden Nureddin Kalpcan'ın, ikinci defa işten çıkarıldığını ve durumun İl Hakem Kuruluna intikâl ettiğini bildirmiştik.

İl Hakem Kurulu tahkikatını, en ince noktalara kadar derinleştirmiş ve oldukça uzun süren tetkikatından sonra en âdil kararını vermiştir.

Karara göre, ayni zamanda Türkiye Madeniş Sendikasının merkez idare heyeti üyesi olan Nureddin Kalpcan, tekrar eski işine iade edilmiştir.

Mümessil işçi, önümüzdeki günlerde, tekrar işine başlıyacak ve şimdiye kadar birikmiş yevmiyeleri ile birlikte, her türlü kanunî haklarını alacaktır.

Ümit ederiz ki, aradaki husumet (varsa) ebediyen kalksın ve iyi bir işçi - işveren (say ile sermaye) ittifakı kurulsun; memleket hayrına olan müessesenin gelişmesinde elbirliği ile çalışılsın..

Atom enerjisinin sanai'e tadbiki

Milletlerarası Çalışma Konferansının 39 uncu içtimaında atom enerjisinin sanayie tatbiki ile ilgili olarak istihsâl edilen kararlar hükûmetleri, bilhassa aşağıdaki tedbirleri almağa davet etmektedir:

Çalışma, meslekî bakımdan yetiştirme, işsizliğe karşı himaye ve sosyâl emniyet mevzularında başgösterecek yeni ihtiyaçlara uygun millî programlar yapılmalıdır.

Bayram yevmiyeleri

Topkapı Maltepesinde kurulu toprak ve plâstik eşya fabrikası, işçilerine 30 Ekim bayram yevmiyesini vermemiştir.

İşçiler, Madeniş Sendikasına müracaat etmiş ve Sendika derhâl faaliyete geçmiştir.

Bundan bir müddet evvel de bazı işyerleri ve bunlardan Bakırköy emaye fabrikası da 30 Ekim bayram yevmiyesinin verilmesinde tereddüde düşmüş, cevaplı yıldırım telgrafı ile Vekâletten mesele sorulmuştur.

Vekâlet, 30 Ekim bayram yevmiyelerinin verilmesini emretmiş ve yevmiyeler verilmiştir.

Kooperatif statüsü

(Baştarafı 3 üncüde)

olan üyeler, karar altına, muhalefet veya çekimserlik sebebini yazarak, imza ederler. Muhalefet, kooperatifin hayatî mevzuuna taallûk ederse, bu takdirde, muhalif kalan üye, keyfiyeti derhâl denetçi kuruluna resmen bildirmeğe mecburdur. Üyeler, yönetim kurulunda konuşulan şeylerden başkasını haberdar etmezler.

Yönetim kurulunun sorumluluğu:

Madde 44 — Yönetim kurulu, kooperatifin işlerinin iyi görülmesinde, defterlerin, hesapların düzgün tutulmasında, kayıtların doğruluğundan, memurların istenildiği işi görmemelerinden, kurumun paralariyle kıymet ve mallarının istenildiği şekilde saklanılmasından, genel kurula karşı sorumludur.

Ortaklar, genel kurulu sorumluluğu mucip hali görülen yönetim kurulu üyelerine işten el çektirerek, yerine diğerlerini seçer. İşbu üye aleyhinde kanunî takibat icrasına tevessül eder. Sorumluluğu mucip hali görülen yönetim kurulu üyeleri aleyhine Ticaret Bakanlığı dahi dâva açabilir. Ve ortaklar genel kurulunu olağanüstü olarak toplantıya çağırarak keyfiyeti kendilerine bildirir.

Müdür:

Madde 45 — Kooperatif müdürü, yönetim kurulu kararlarını tatbik ve ortaklığı, yönetim kurulu namına mahkemelerde ve üçüncü şahıslara karşı temsil eder. Kooperatifin işleri müdür tarafından idare olunur. Yönetim kurulu, müdürün teklifi üzerine, kooperatifin genel kurulca tasdik edilen kadrosu dahilinde memurlarını tâyin eder. Müdür, yönetim şurulunun ve teşkil edilmiş ise, yönetim komitesinin tabiî üyesidir.

Madde 46 — Yönetim kurulu üyesinin kooperatifle ortaklık muameleleri haricinde iş yapmaları yasaktır. Mevzu kanunlarla kooperatif statüsü ve ortaklar genel kurulu kararları hilâfına yapacakları işlerden tevellüt edecek sorumluluk, zarar ve ziyandan yönetim kurulu üyeleri şahsen, müştereken ve müteselsilen sorumludurlar.

Denetçi kurulu:

Madde 47 — Kooperatifin işlerini devamlı surette denetlemek üzere, genel kurul tarafından bir yıl için beş kişilik denetçi kurulu seçilir.

Denetçilerin görevleri:

Madde 48 — Denetçiler, kooperatifin tekmil işlerini, evrak ve defterlerini, kasasını ve yönetim kurulunun tutumunu kontrol ve tesadüf edecekleri yolsuzlukları ehemmiyetine ve değerine göre, yönetim kuruluna ve icabında olağanüstü surette toplanacak genel kurula bildirmeğe mecburdurlar. Ortaklar, genel kurulun toplantısını icap ettiren sebepler ve yolsuzluklar hakkında hazırlanacak rapor, Ticaret Bakanlığına verilir.

Denetçilerin yetkileri ve sorumlulukları:

Madde 49 — Ortakların menfaatlerine muhalif hususları men için yetkilerini kullanmaya yönetim kurulu ile denetçiler şahsen ve müşterek sorumlu olurlar. Denetçiler, yönetim kurulu toplantılarında danışma oyunu haiz bulunarak, görüşmeye iştirak edebilirler.

Madde 50 — Yönetim kurulu üyelerinin toplu olarak işten el çektikleri ve yerine geçecek yedek üyeler bulunmadığı takdirde, denetçi kurulu derhâl ortaklar genel kurulunu toplantıya çağırır ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar, eski yönetim kurulu görevine devam eder.

BÖLÜM: V.
BİLÂNÇO VE NETİCE HESAPLARI

Hesap yılı:

Madde 51 — Kooperatif, her yıl Aralık ayının 31 inci günü, bütün aktif ve pasiflerinin envanterlerini yaparak, bilânço ve netice hesaplarını düzenler. Envanterle bilânço ve netice hesapları genel kurul toplantısından en az yirmi gün evvel denetçilerin incelemesine arzolunur. Genel kurul toplantısından 15 gün evvelki süre içinde her ortak kooperatif merkezine başvurma ile, envanterleri ve ortakların listesini inceler ve bilânçosunun ve denetçi raporunun bir suretini alabilir. Ticaret Bakanlığınca kooperatife tip saymanlık ve tip bilânço tevsie edildiği takdirde kooperatif bu tiplere göre saymanlığı incelemek ve bilânçosunu düzenlemeğe mecburdur.

Fiat farkı dağıtımı:

Madde 52 — Kooperatifin genel safi fiat farkı gayri safi hâsılattan her türlü giderler, faizler, amortisman ve profizyonlar ayrılmak suretiyle, belirtildikten sonra, bu genel safi fiat farkının azamî yüzde 10 unu yönetim kurulu ile, memur ve müstahdemlere ikramiye olarak dağıtabilir. Ancak, yönetim kurulu üyelerine 150 şer liradan, memur ve müstahdemlere de birer maaş nisbetinden fazla ikramiye verilemez.

İkramiyelerin tenzilinden sonra, geri kalan fark, yönetim kurulu yedekleriyle, denetçi kurulu üyeleri arasında müsaviyen taksim edilir. Ancak bu nisbet, 100 er lirayı aşamaz. Bu nisbetin dışında kalan miktar, fakir okul çocukları yararına mahallî Maarif Müdürlüğü emrine verilir.

Yedek akçe:

Madde 53 — Kooperatifin adî ve olağanüstü yedek akçesi hudutsuzdur. Ve muhtemel zararlara karşılıktır. Ticaret Kanununun 462 nci maddesine göre ayrılmış bulunan âdî yedekler, 2999 sayılı kanunun 26 ncı madesi gereğince, menkul kıymetlere yatırılır. Olağanüstü yedek akçeleri ise, kooperatifçe ihtiyaç halinde sermaye gibi kullanılabilir.

Madde 54 — 52 nci maddede mukayyet fiat farkı dağıtımından lüzumu halinde yüzde 3 ü kooperatif propaganda ve kültür fonu olarak ayrılabilir.

Kuruluş giderleri:

Madde 55 — Kooperatifin kuruluş giderleri, nihayet ilk beş yıl içinde yapılacaktır.

Zarar kapanması:

Madde 56 — Kooperatifin zararları, evvelâ olağanüstü yedekle kapatılır. Bu kâfi gelmezse, âdî yedeğe başvurulur. Bu da yetmediği takdirde, sermayeye başvurulabilir.

BÖLÜM: VI.

Ayrılma ve birleşme:

Madde 57 — Kooperatif, lüzumu halinde genel kurulun kararıyle, diğer bir istihlâk kooperatifine katılmak veya böyle bir kooperatifi kendine katabilir.

Madde 58 — Kooperatif konusu ile ilgili olmak üzere, mevcut bir birliğe gireceği gibi, ayni neviden kooperatiflerle yeni bir birlik de kurabilir. Kooperatif, memlekette teşekkül edebilecek kooperatifler millî birliğine de girebilir.

BÖLÜM: VII

Bozma:

Madde 59 — İflâstan gayri bir sebeple infisah eden kooperatifin infisahını müteakip, tasfiyesi icra olunur. Kooperatifin bozmasına karar vermiş olan genel kurul, ayni zamanda tasfiye memurlarını da seçer. Ve seçilmiş olan tasfiye memurlarının münferiden veya müçtemian idareye mezun kılınmaları hususunda da ayrıca karar verir.

Bozmanın ilânı:

Madde 60 — Bozmasına karar veren kooperatif, keyfiyeti azamî bir hafta ara ile üç defa ilân ettiri. İlânnameye ortaklık alacaklarının ortaklıktaki hukuklarını nihayet bir sene içinde başvurma ile isbat etmeleri lüzumu dercolunur. Bu sürenin başlangıcı üçüncü bir ilân tarihidir.

Tasfiye memurlarının işten el çektirilmeleri:

Madde 61 — Tasfiye memurlarına genel kurul her zaman işten el çektirebilir. Bu takdirde, yerlerine başkalarını seçer ve tâyin eder.

Mevcudun taksimi:

Madde 62 — Bozmasına karar verilen kooperatifin bütün hesapları kapandıktan sonra, sermaye mevcudu ortaklar arasında hisseleri nisbetinde iade olunur.

Tasfiye sonu:

Madde 63 — Tasfiyesine karar verilen kooperatifin evrak ve defterleri, tasfiye sonunda tasfiye memurlarının veya ilgili bir şahsın başvurması üzerine kurum merkezinin bulunduğu yerdeki Ticaret Mahkemesi tarafından tâyin olunacak bir yeddi adle tevdi olunur. Ve bunlar, 15 yıl muhafaza olunur.

BÖLÜM: VIII

Genel hükümler:

Madde 64 — Ortaklarla kooperatif arasında bir uyuşmazlık zuhur ettiği takdirde, ilgili ortak denetçilere başvurma ile hakkını arayabilir. Denetçi tarafından verilmiş olan karara, ortaklar genel kurulunda temyizen incelenmesi kabildir.

Madde 65 — Kooperatif, Ticaret Bakanlığının kontrolü altında çalışır. Kooperatifin inkişafını takip ve kontrolü teshil amaciyle her türlü vesaik malûmatın, Bakanlığa veya Bakanlığın bu işle görevlendirebileceği memura tevdii mecburîdir.

KURUCULAR

1 — Rıza Özmen, Mustafa, 1340, Yazıcı, Hendek Başpınar mah. Kırımlı sokak 11.

2 — Yılmaz Özkan, İzzet, 1933, Yazıcı, Hendek Başpınar mah. No: 24.

3 — Lokman Sosyal, Hüseyin, 1324, Usta, Hendek Kâzımiye köyünde.

4 — İsmail Yazıcı, Salim, 1320, Yazıcı, Hendek Mahmut bey mah. Ankara Cad. 14.

5 — Ahmet Kandil, Mehmet, 1926, Marangoz, Hendek Dere boğazı mah. No: 34.

6 — Şevket Koşar, Rasim, 1341, Meydancı, Hendek Kemaliye mah. Ada cad. No: 34.

7 — Cemal Akboyun, Mahmut, 1927, İstifçi, Hendek Dere boğazı mah. Bağdat sokak No: 18.

8 — Behzat Tomoca, Salih, 1340, Ambalâjcı, Hendek Mahmut bey mah. Çay sokak 11-A

9 — Aziz Yazar, Ahmet, 1335, Sandıkçı, Hendek Dere boğazı mah. Çay sokak 14.

10 — Kadem Günaydın, Mehmet, 1928, Bahçıvan, Dere boğazı mah. Çayiçi No: 36.

11 — Mustafa Kandil, Ahmet, 1320, Sandıkçı, Dere boğazı mah. Bağlar sokak 18.

Kurucuların imzaları:

1 — Rıza Özmen, 2 — Yılmaz Özkan, 3 — Lokman Sosyal, 4 — İsmail Yazıcı, 5 — Ahmet Kandil, 6 — Şevket Koşar, 7 — Cemal Akboyun, 8 — Behzat Tomoca, 9 — Osman Oruç, 10 — Kadem Günaydın, 11 — Mustafa Kandil.

Geçici yönetim kurulu:

1 — Rıza Özmen, 2 — İbrahim Ayhan, 3 — İsmail Yazıcı, 4 — Lokman Sosyal, 5 — Ahmet Kandil, 6 — Mehmet Akboyun, 7 — Selâhattin Candar.

YARI ŞAKA YARI CİDDİ

Beraber öğrenelim

Can Dostu

Kâzım Narmanlı

Her zaman Mıstık beni arardı; bu sefer de dört döndüm, nafile, bulamadım..

Bugün perşembe, merkezde idare heyeti toplantısı var..

Bir de ne göreyim; bir müddet evvel aramızdan ayrılmış bulunan Avni Yürekli! İzmir'den gelmiş, fakat biz dostlarının gözünden öpmeden gitmeye gönlü razı olmamış..

— Bu bey kim, Emmi?

Baktım, tam aradığım adam:

— Ooo! Sen misin Mıstık? Tanımadın mı?

— ?!..

— Eyüp Şubemizin eski fedakâr başkanı!..

— Ben de işverenlerden biri zannetmiştim!..

— Haklısın Mıstık.. Vaktiyle onu, büyük bir makam sahibine de benzetmişlerdi.

Avni Yürekli:

— Mıstık, ben seni tanıyorum; beni ne çabuk unuttun? diye sitem etti. Sen, sendikanın propaganda nâzırı değil misin ?..

Sarmaş dolaş oldular:

— Tanımaz olur muyum, Emmi; şaka ettim, bakalım napacaksın diye!.. Şimdi neredesin, ne yapıyorsun?

— İzmir'deyim.. Dökümhane kurdum.. İstanbul'a bir ton kadar pik almaya geldim..

— Öyleyse hayırlı olsun.. Peki, bulabildin mi bari?

— Amma da yaptın Mıstık! Sendikamızın başaramadığı iş var mı? Sağ olsunlar, buldular.. Bundan sonra da gelmeme lüzum kalmıyacak..

Mıstık, sevincinden sıçradı:

— Yaşasın Sendikam!..

O sırada söze karıştım:

— Esasen, dedim. Bu gibi işler, Sendikamızın aslî vazifelerindendir. İşyerlerinin ham madde sıkıntısı veya buna benzer sebeplerle durması, işçiler için de iyi bir şey değildir. Bu sebeple, Sendikamız bu gibi hâllerde müesseselere yardımcı olur. Meselâ, geçenlerde bir müessesenin saç tedarikinde Sendikamız, üzerine düşen vazifeyi yapmıştır.

Hepimiz neş'eliydik. Mıstık soruyordu:

— Avni emmi; İzmir'de bir sendika şubesi kurmak mümkün değil mi?

Gene ben cevap verdim:

— Avni bey arkadaşımız, gözden ırak ama, gönülden de ırak değil.. Bu hususta da vazifesini yapmak istiyor. Bak, İzmire götürmek için, gazete, kayıt kâğıtları, sendika tüzükleri aldı. En kısa zamanda başarısını gösterecek.

Avni Yürekli, yüreksizlik ediyormuş gibi:

— Bakalım, diyordu. Başarabilirsem ?..

* * *

İnşallah başaracaktı.

Sayın okuyucularım; bir çok sualler almaktayım. Sırası ile arkadaşlarıma ismen cevaplandıracağım.. Mektup veya telefonla sual sorulabilir. Hürmetlerimle..

* * *

ZAYİ — Tophane Erkek Sanat Enstitüsünden almış olduğum yemek kartımı ve tramvay pasomu kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

2191 No. lu
İbrahim Hakkı Özdemir

Develi ihtilâfı

(Baştarafı 1 incide)

lerine muhtelif miktarlarda olmak üzere, umumiyetle yüzde 15 ile yüzde 30 arasında zam yapılmıştır.

Anlaşma 1 Aralık 1956 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş, işçiler de ihtilâfın neticesinden çok memnun olmuşlar ve yılbaşında, hiç olmazsa zam neticesi olarak sevindiklerini bildirmişlerdir.

Emaye Fabrikası

Baştarafı 1 incide)

Nizamettin Yüksel (52), Sami Mısırlı (43), Şakir Yılmaz (42) yedek mümessil seçilmişler; aralarından Zeki Utku'yu başmümessil seçmişlerdir.

Mümessillik, derhâl işçi dileklerini öğrenecek ve işçi ile işveren arasındaki sıkı irtibat ve anlaşmayı temin ederek, meseleleri hâlletmeye başlıyacaktır.

Işsizlik sigortası

(Baştarafı 1 cide)

mütalea edilmek istenmeyen hususlar arasındadır.

İşçi teşekküllerini temsilen büyük bir faaliyet sarfeden İstanbul İşçi Sendikaları Birliği, bu meseleyi zaman zaman ele almış, ilgili makamlarla temasa geçerek, temennilerde bulunmuştur.

İktisadî hayatın bir neticesi olan buhran (ham madde yokluğu dolayısiyle işsizlik), elbette ki işçi muhitine de tesir edecektir. İşsizlik sigortası, bu gibi hâllerde işçinin bir garantisi olacak, işçiyi müşkül durumdan kurtaracaktır.

Gerek Sendikalar Birliği, gerekse sendikalar, yaptıkları temaslarda, ilgililerden türlü vaitler aldılar.

Maden - İş Sendikası, bu mevzuu tekrar ele almış bulunmaktadır. Meseleyi Birliğe sunacak olan Sendika, işsizlik sigortasının bir kere daha ilgililere intikâl ettirilmesini ve bu mevzu üzerinde daha hassasiyetle durulmasının istenmesini temenni edecektir.

Sendika ayrıca, Çalışma Vekâletine de müracaatta bulunarak, ilerde doğabilecek hâdiselere alınacak tedbirin bir an evvel gerçekleştirilmesini isteyecektir.

Sendikalar birliği

(Baştarafı 1 incide)

Bundan başka, sayın Çalışma Vekili Mümtaz Tarhan'ın da bir çok vesilelerle, senelik ücretli izin kanunu hakkındaki vaadleri hatırlanmış, eski müracaatların tekrarlanması lüzumlu görülmüştür.

Bu sebeple Birlik idare heyeti :

1 — Hususî sektörde çalışanlara da ikramiye verilmesi;

2 — İşçilere çocuk zammı tanınması;

3 — Senelik ücretli izinin bir an evvel kanunlaştırılması;

4 — Asgarî geçim indirimi haddinin (bekârlarda 150, evlilerde 200 lira olmak üzere) yükseltilmesi hususunda Vekâlete tekrar müracaatta bulunulmasına karar vermiştir.

Dileklerin bir an evvel neticelenmesini temenni ederiz.

Yemekten şikâyet

(Baştarafı 1 incide)

270 arkadaşlarına dağıtmışlar ve işçiler memnun olmuştur.

Diğer taraftan, yemek için ayrılan para ile, ahçının iyi yemek yapmadığından şikâyet etmektedirler. Madeniş Sendikası, meseleyi ele almıştır.

MADEN—İŞ
YIL: 1 — SAYI: 3
Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makine Sanayii İşçileri Sendikasının neşir organıdır. İçtimaî - İktisadî - Fikrî Magazin Gazetesidir.
Sahibi (Sendika adına) ve
yazı işleri müdürü:
KEMAL TÜRKLER
Teknik sekreter:
ORHAN TAŞAN
Dizgi ve Baskı:
VAKIT MATBAASI

Hendek İnhisarlar idaresi memur müstahdem ve işçileri hudutlu sorumlu istimlâk kooperatifi statüsü

KURULUŞ, AMAÇ, AD, MERKEZ

BÖLÜM: I

Kuruluş:

Madde 1 — İşbu statünün altında adları, soyadları ve ikametgâhları yazılı olanlarla sonradan bu statünün hükümlerini kabul ederek, ortaklığa girecekler arasında sorumları yüklendikleri sermaye miktarı ile hudutlu olmak üzere "hudutlu, sorumlu" bir İstihlâk Kooperatifi kurulmuştur.

Amaç :

Madde 2 — Kooperatifin amacı :

a) Gerek kendi, gerek başka istihlâk kooperatifleriyle birleşerek satın alacağı istihlâk maddelerini ortaklarına ve müstehliklere dağıtmak ve ortakların ihtiyaçlarını karşılayacak sair teşebbüslerde bulunmak;

b) Kurulacak istihlâk kooperatifi birlik ve federasyonuna girmek;

c) Ortakların sigorta ihtiyaçlarına tavassut etmek;

ç) Kooperatif kültürünün intişarına çalışmak;

d) Amaçlarına uygun gördüğü her nevi gayrimenkulleri satın almak ve yaptırmaktır.

Ad :

Madde 3 — Kurumun adı Hendek İnhisarlar İdaresi Memur, Müstahdem ve İşçileri Hudutlu Sorumlu İstihlâk Kooperatifi'dir.

Merkez:

Madde 4 — Kooperatifin merkezi, Hendek Kemalpaşa Cad. No: 30 da olup, çalışma bölgesi ise, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindedir. Bu iş bölgesi içinde Kooperatif, Ticaret Bakanlığının müsaadesi ile, istediği kadar şube açabilir.

Sure :

Madde 5 — Kooperatifin suresi, kuruluş tarihinden başlıyarak 30 yıldır.

BÖLÜM: II

ORTAKLAR

Ortak adedi:

Madde 6 — Kooperatifin ortak adedi hudutsuzdur. Hissedarlık sıfat ve hukuku özlüktür. Ancak kurulusta asgarî ortak adedi yedidir.

Ortaklık şartları:

Madde 7 — Hendek İnhisarlar İdaresi memur, müstahdem, işçileri, İnhisarlar camiası mensubu olanlarla, bunların ailesi olan her müstehlik kooperatife ortak olabilir.

Ortaklık senetleri:

Madde 8 — Ortaklara koçanlı bir defterden çıkarılmış numaralı ve nama muharrer hisse senetleri verilir. Hisse senetleri, yönetim kurulunun müsaadesine ve ancak kooperatif defterlerine kayıt muamelesi yapılmak suretiyle, başkasına devrolunabilir.

Ortaklığa girme:

Madde 9 — İnhisarlar camiasına mensup olan her memur, müstahdem, işçi ve emeklileriyle, bunların infakiyle mükellef bulundukları yakın ailesi efradı, işbu statü hükümlerine riayet edeceğini kabul ederek, en az bir hisse, yani 10 lira yüklenme ile ve yüklendiği hisseyi derhâl ödeyen bir müstehlik, kooperatife girebilir.

Madde 10 — Ortaklığa kabul her zaman olabilir. Bunun için, talibin yazı ile başvurması ve yönetim kurulunun da kabul kararı lâzımdır. Yönetim kurulu onbeş gün içinde talibin kabulü hakkında karar vermeğe ve kararını ilgiliye bildirmeğe mecburdur. Yönetim kurulu, istemi reddederse, talip, denetçilere ve kooperatif genel kuruluna baş vurmak hakkına maliktir.

Ortakların görevleri:

Madde 11 — Ortakların kooperatife karşı görev ve yüklenmeleri şunlardır:

a) İşbu statü ile yüklendikleri bilûmum hususlara tamamen riayet etmek;

b) Akçeli yüklenmelerini vaktinde yerine getirmek;

c) Ortaklığa karşı hiç bir çalışmada bulunmamak;

ç) Alış veriş kabiliyeti en az bulunan üye mertebesinde kooperatifle işlem yapmak;

d) Her ortak, kooperatifle yapacağı beher yüz liralık muamele için bir hisse yüklenmiş addolunmak;

e) Kooperatifçilik mefkûresini benimsemek ve neşir temini için çalışmak.

Ortaklıktan çıkma:

Madde 12 — Her ortak, istediği zaman kooperatiften çıkabilir. Çıkma istemi, kooperatif yönetim kuruluna verilecek yazılı bir istemle tekemmül eder. Ancak, bu istem, kooperatifin genel kurulu tarafından bozma kararı verildikten sonra olmaz.

Ortaklık hakları:

Madde 13 — Ortakların hakları şunlardır:

a) Ortaklar genel kurulunda bulunmak ve oy vermek;

b) Seçmek ve seçilmek hakkına malik olmak;

c) Statüde yazılı risturdan ve sair her türlü haklardan istifade etmek;

ç) Kültür faaliyetlerinden istifade etmek.

Ortaklıktan çıkarılma:

Madde 14 — Bir ortak ancak aşağıda yazılı sebeplerden dolayı kooperatiften çıkarılabilir :

a) 11 inci maddede yazılı görev ve yüklenmeleri yerine getirmemek;

b) Alelûmum ortaklıklara girmek hakkında kanunen mahrum edilmiş olmak;

c) Kooperatifçe tevzi edilen emtia veya yapılan hizmetleri bizzat istihlâk etmiyerek, başkasına satmak;

ç) Kooperatifin sevki idaresi veya idarecilerine asılsız isnatta bulunmak.

Yukarıda yazılı hâllerde üyenin çıkarılmasına karar verilebilir. Çıkarılma kararı için yönetim kurulunun üçte iki çokluğu lâzımdır. Çıkarılma kararı, ilk toplanacak ortaklar genel kurul kararını beğenmesiyle olur.

Bu karar, mucip sebeplerle birlikte karar defterine kayıt ve ortak defterine şerh olunur. Keyfiyet kaydı terkin üyeye de bildirilir. Hakkında çıkarılma kararı verilen ortak ortaklık haklarını bu kararı tebellüğ ettiği tarihten itibaren kaybeder.

Madde 15 — İşbu statünün 12 nci maddesi gereğince kooperatiften çıkanlarla, 14 üncü maddesi gereğince çıkarılan ortaklar bilânço yılı sonunda ve bilânçonun genel kurulca kabulünden bir ay sonra sermayelerini ve hesaplarının tesviyesini isteyebilirler.

Ayrılan ortak, kooperatif mevcudatını haczettiremiyeceği gibi, mutad çalışmasına dahi hiç bir surette mâni olamaz. Ayrılan ortak, kooperatif yedek akçeleri üzerinde hiç bir hak iddia edemez. İşbu statünün 14 üncü maddesi gereğince çıkarılmış ortakların ödenmiş sermaye hisselerinin iadesi kooperatif yönetim kurulu bir yıl sure ile geri bırakabilir.

Ortakların sorumluluğu:

Madde 16 — Kooperatiften ilgisi kesilen her ortağın işbu statüde yazılı yüklenmelerinden mütevellit sorumluluğu ayrıldığı yıla ait bilânçonun tasdik tarihinden itibaren bir yıl sure ile devam eder.

Tekrar girme:

Madde 17 — Kooperatifle ilgisi kesilen her ortağın, işbu statüde yazılı yüklenmelerinden mütevellit sorumluluğu bittikten, çıkma ve çıkarılma sebepleri ortadan kalktıktan sonra, kooperatife her zaman yönetim kurulunun muvafakatiyle, tekrar girebilirler. Ancak, kooperatifin 11 inci mad. (C) ve (E) ve 14 üncü mad. (C) ve (Ç) bendleriyle çıkarılmış olanlar giremezler.

Namzet üyelik:

Madde 18 — Her müstehlik, 250 kuruş vermek suretiyle kooperatife ortak namzedi olarak girebilir. Bu gibi namzetlerin ortak olarak kabul edilebilmeleri için, yıllık muamelelerinden hisselerine düşen payların veya nakden verdiklerinin 10 lirayı bulması ve bu statü hükümlerini kabul eylemesi lâzımdır.

BÖLÜM: III

Kooperatifin sermayesi:

Madde 19 — Kooperatifin sermayesi, kuruluşunda, ortaklarının yüklendikleri hisselerin tutarından ibarettir. Bu hisselerin beheri 10 lira kıymetinde 100 hisseye ayrılmış 1000 liradır. Kuruluştan sonra en az sermayesi ise, muhtelif yıllara ait bilânçosundan mukayyet sermayenin en yüksek haddinin yüzde 75 idir. Kooperatifin sermayesi, bu hudutlardan aşağı inemez.

Sermayenin azaltılması:

Madde 20 — Kooperatifin sermayesi, ortakların istifa, çıkarılma, ölüm, iflâs veya borcunu ödemekten âciz halinde, indirilebilir. Ancak, kooperatif sermayesi, 19 uncu maddedeki en az sermayeden aşağı düşemez. Bu gibi hâllerde, ortağın müsait vaziyete intizar etmesi mecburîdir.

Yüklenilen sermayenin tesviye şartları:

Madde 21 — Yüklenilen hissenin ödenmemiş kısmı, her hesap yılı bilânçosunun neticesinde kendisine kooperatif tarafından yapılacak risturdan tevkif edilmek suretiyle veyahut risturnu yüklenilen sermayenin yüzde 25 ine bâliğ olmadığı takdirde, bakiyesi yönetim kurulu kararı ile ortaklardan istemek suretiyle tahsil olunur. Kooperatifin iflâsı halinde yüklenilmiş bulunan hisse bedellerinden henüz ödenmemiş kısmının derhâl ödenmesi istenebilir.

Madde 22 — Ortaklar tarafından ödenen sermayeye kooperatifçe verilecek faiz miktarı devlet bankalarının mevduata verdikleri faiz miktarını aşamaz.

Madde 23 — Ortaklar, hisse bedellerini peşin olarak da ödeyebilirler. Bu surette ödenmiş hisse senetlerine, yukarıda tesbit edilmiş esasa göre faiz verilir.

Kooperatifle işlem:

Madde 24 — Kooperatifin satış işlemleri, peşin ve kefalet ve teminat mukabilinde ortaklara taksitli kredi açmağa yönetim kurulu karar verebilir.

Kooperatifin organları:

Madde 25 — Kooperatifin organları şunlardır:

a) Genel Kurul.

b) Yönetim Kurulu.

c) Müdür.

c) Denetçi Kurulu.

Genel kurula oy verme ve temsil :

Madde 26 — Kooperatifin bütün ortaklarını temsil eden uzuv, genel kuruldur. Her ortak, kooperatifin bütün işleri hakkındaki oyunu bizzat veya temsilcisi vasıtasiyle genel kurulda kullanır. Her ortak, sermayesi ne olursa olsun, bir oya mâliktir. Kooperatifin üyesi olan tüzel kişiler, imza yetkisine haiz kanunî temsilcilerinden biri veya bir kaçı marifetiyle genel kurulda temsil olunurlar. Fakat bunlar, yalnız bir oyu haiz bulunurlar.

Genel kurulda hazır bulunan bir üye, fazla olarak mazeretinden dolayı toplantıda bulunmayan diğer yalnız bir üyenin yazılı izniyle, oyunu temsil edebilir. Ancak, kendisini şahsen ilgilendiren bir mesele görüşülürken ilgili üye, oyunu kullanamaz.

Genel kurulun görevleri:

Madde 27 — Genel kurulun görevleri şunlardır:

a) Bilânçoyu, netice hesaplarını ve iş raporunu incelemek ve tasdik etmek;

b) Kooperatifin çalışma programını tesbit etmek;

c) Yönetim kurulu ile denetçilerin raporları ve teklifleri hakkında karar vermek;

ç) Yönetim kurulunun yetki ve görevlerini tesbit etmek;

d) Yönetim kurulu ve denetçi kurulu üyelerini seçmek, işten el çektirmek;

e) Yönetim kurulu ve denetçi kurulu üyelerine verilecek ücret ve ikramiyelerle, memur ve müstahdem kadrolarını ve gider bütçesini tesbit etmek;

f) Kooperatif statüsünde teklif olunacak değişiklikler hakkında karar ittihaz etmek;

g) Gayrimenkul satın almak, yaptırmak veya satmak hakkında karar vermek;

h) Kooperatifin, diğer bir kooperatifle veya böyle bir birleşme mevcut ise, lûzumu takdirinde ayrılması hakkında karar vermek.

Adî genel kurul toplantısı:

Madde 28 — Adî genel kurul toplantıları, her yıl Mart ayı içinde yapılır. Adî genel kurul, belli sure içinde, yönetim kurulu tarafından toplantıya çağırılmadığı takdirde, denetçi kurulu kendiliğinden genel kurulu toplantıya çağırır. Toplantıya çağırıldığında kooperatifte kayıtlı ortakların yüzde 10 u tarafından toplantı tarihinden 15 gün evvel yapılacak tekliflerin gündeme ilâvesi mecburîdir.

Bu istem, yönetim kurulu tarafından nazarı itibare alınmadığı takdirde, denetçi kurulu istenilen hususu gündeme ithâl ettirir. Görüşme gündemi, genel kurulu çağıranlar tarafından tesbit olunur. Genel kurul toplantılarını yönetim kurulu başkanı veya ortaklar tarafından seçilecek bir üye başkanlık eder.

Olağanüstü genel kurul toplantısı :

Madde 29 — Genel kurul, olağanüstü olarak yönetim kurulunun veya denetçilerin çağırısı üzerine toplanabilir. Bundan başka, başvurma tarihinde kayıtlı ortakların en az beşte birinin müşterek yazılı istemli üzerine, yönetim kurulu, genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır. Bu istem, yönetim kurulu tarafından nazarı itibare alınmadığı takdirde, denetçi kurulu âzamî 15 gün içinde kendiliğinden genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.

Genel kurul, Ticaret Bakanlığının çağrısı üzerine, olağanüstü olarak toplanabilir. Olağanüstü genel kurul gündemleri hususunda statünün 28. inci maddesi hükümleri tatbik olunur.

Genel kurulu çağrı:

Madde 30 — Genel kurulu adî ve olağanüstü toplantılara çağrı ve gündemin ilânı, kooperatif merkezinin bulunduğu mahalde münteşir gazete veya gazeteler ile, gazete olmayan yerlerde ve resmî ilânlar için mer'î mahallî örf ve âdet veçhiyle yapılır. Bu davetnâme, toplantıdan en az 15 gün evvel yapılarak, toplantı yeri ve saatinin bildirilmesi ve keyfiyetten Ticaret Bakanlığı temsilcisinin her toplantıda huzuru, toplantıda görüşmelere, gündemi ve tutanağı gözetmesi mecburîdir. Toplantıda bulunmuş olan Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından imza edilmemiş tutanaklar muteber olmadığı gibi, tescil de olunamaz.

Karar veter sayısı:

Madde 31 — Ortaklar genel kurulunun âdiyen veya olağan üstü toplanabilmeleri için, toplantıya çağrı tarihindeki ortakların yarısından bir fazlasının şahsen veya temsilen hazır bulunması şarttır. İlk toplantıda bu yeter sayısı temin edilmemiş bulunmuşsa, ortaklar ikinci defa toplantıya çağrılır. Bu ikinci toplantıda hazır bulunan ortakların adedi ne olursa olsun, birinci toplantıya ait gündem görüşülür ve karara bağlanır. Ancak, statünün tâdili için vuku bulacak toplantılarda, Ticaret Kanununun 385 inci ve değişik 386 ncı maddeleri hükümleri caridir.

Madde 32 — Kooperatifin bozma hakkındaki görüşme için yapılacak genel kurul toplantısında, o tarihte kuruma kayıtlı ortakların en az üçte ikisinin hazır bulunmaları lâzımdır. Kararlar, mevcut oyların çokluğuyla verilir. Yalnız, sermaye yükseltilmesini çoğaltmak için verilecek kararlarda, bütün ortakların ittifakları şarttır.

Madde 33 — Ortaklar genel kurulu, ancak gündeme dahil maddeleri görüşebilirler. Şu kadar ki, gündemde mevcut olmasa da, yönetim kurulu üyelerinin işten el çektirilmesine karar verebilir. İşten el çektirilmesine karar verilen yönetim kurulu üyelerinin yerine, yenileri seçilir.

Huzur cetvelleri:

Madde 34 — Genel kurula gerek asaleten, gerek vekâleten iştirak eden ortakların bir cetveli düzenlenir. Bu cetvelde iştirak eden veya temsil olunan ortaklarla bunlardan her birinin ortaklıkla mukayyet hisse miktarlariyle hazır bulunan ortaklarla kendilerini temsil eyleyen vekillerin imzaları bulunur. İşbu cetvel, toplantı yerinde ortaklar tarafından kolaylıkla görülmesi mümkün olan bir yerde asılır.

Madde 35 — Genel kurula ait vesikalardan bilânço ve netice hesaplariyle, yönetim kurulu ve denetçi kurulu raporlarından toplantıda bulunan ortakların isimlerini havi cetveller ile, tutanaklardan üçer nüsha toplantıyı takip eden 15 gün içinde Ticaret Bakanlığına gönderilir.

Yönetim Kurulu ve seçim:

Madde 36 — Kooperatifin işleri, ortaklar genel kurulu tarafından bir yıl sure ile seçilen yedi üyeden mürekkep bir meclis tarafından idare olunur. Sureleri biten yönetim kurulu üyeleri tekrar seçilebilirler. Yönetim kuruluna ayrıca beş adet de yedek üye seçilir. Kooperatife hisse olmayan ve bu kooperatiften mal almayan hiç kimse, yönetim kurulu üyesi olamaz. Üyelik sıfatının devamınca üyenin sahip bulunduğu hisseler, başkasına satılamaz. Ve kooperatif kasasında teminat olarak saklanır.

Yönetim kurulu toplantıları :

Madde 37 — Her yıl yönetim kurulu üyeleri, içlerinden birini başkan, diğer birini de başkan vekili seçerler. Yönetim kurulu başkanı ve başkan bulunmadığı zamanlarda vekilinin çağrısı ile toplanır. Görüşmelerin muteber olması için, mevcut üyenin yarısından fazlasının toplantıda hazır bulunması lâzımdır. Kararlar, mevcudun çokluğu ile verilir. Yönetim kurulunda oylar şahsî olup, vekâlet suretiyle oy verilemez. Özürsüz olarak birbiri ardına üç toplantıda bulunmayan yönetim kurulu üyesi istifa etmiş sayılır.

Yedek üyelerin görevleri:

Madde 38 — Yönetim kurulu üyesi mümasil çalışması olan ticarî kurumların yönetim kurullarında bulunamazlar. Üçüncü derecede olduğu halde, ebeveyn ve müteallikatı ayni yönetim kuruluna üye seçilemezler.

Madde 39 — Yönetim kurulu, müdür ile aralarından seçilmiş iki üyeden müteşekkil olmak üzere bir yönetim komitesi seçebilir. Yönetim komitesi, yönetim kuruluna karşı sorumlu ve onun hukuk ve görevlerini haizdir.

Madde 40 — Yönetim kurulunda açılacak üyeliklere genel kurulca seçilen yedek üyeden sırasiyle en fazla oy alanlar getirilir.

Madde 41 — Yönetim kurulu, bir yıl süre ile seçilir. Bu süre nihayetinde ilk yönetim kurulu üyesi tamamen yenilenir. Çıkan üyenin tekrar seçilmesi caizdir.

Yönetim kurulunun temsil görevi ve yetkisi:

Madde 42 — Kooperatifi, resmî dairelerde, mahkemelerde ve üçüncü şahıslara karşı yönetim kurulu temsil eder. Statüde ortaklar genel kuruluna ait bulunduğu sarahaten yazılı işlerden maadası, yönetim kurulu tarafından yapılır.

Yönetim kurulu kararlarının imzalanması:

Madde 43 — Yönetim kurulu toplantısında varılan kararların tutanak defterine geçirilmesi ve tutanakların, toplantıda bulunan üyeler tarafından imzalanması mecburîdir. Verilen kararlara aykırı oyda bulunan veya çekimser

(Devamı 2 ncide)

Memleketimizin Ampul ihtiyacını karşılayan iş yeri :

Gl.ElektrikAmpulFabrikası

İŞYERLERİNDEN RÖPORTAJLAR

Fabrika Müdürü Mr. Diehl

Topkapı dışına çıktıktan sonra, önümüzde uzanan asfaltta ilerliyoruz. Bir müddet sonra, sağ tarafımızda, Amerikan stilinde yapılmış tek katlı modern bir bina belirdi: General Elektrik Ampul Fabrikası.

Şehir hayhuyundan uzak, asude bir muhitte kurulu bulunan fabrikanın etrafını güzel bir bahçe çevirmiş..

Enerjik idare âmiri Cemal Uluantın odasına aldılar bizi.. Uluant, bütün sorularımızı büyük bir nezaketle cevaplandırarak, merakımızı giderdi:

Fabrikanın tarihçesi, işveren ve işçi münasebetleri

"— Fabrika, 1949 da kuruldu. 1950 de tecrübe imalâtına geçti. 1952 de de tam randımanla işletmeye açıldı. Bugün 65 işçi ve 20 usta ile 85 i bulan yekûn ampul imalinde çalışır. Evvelce gece ve gündüz olmak üzere 2 vardiyada 142 işçi faaliyetteydi. Bazı sebeplerle, gece vardiyasını kaldırmak mecburiyetinde kaldık. İşçiler haftada 5 gün çalışır ve 7 gün yevmiye alırlar. Prensip itibarile işçilerin ihtiyaçlarını daha evvelden hissedip, cevap vermeye çalışmaktayız.

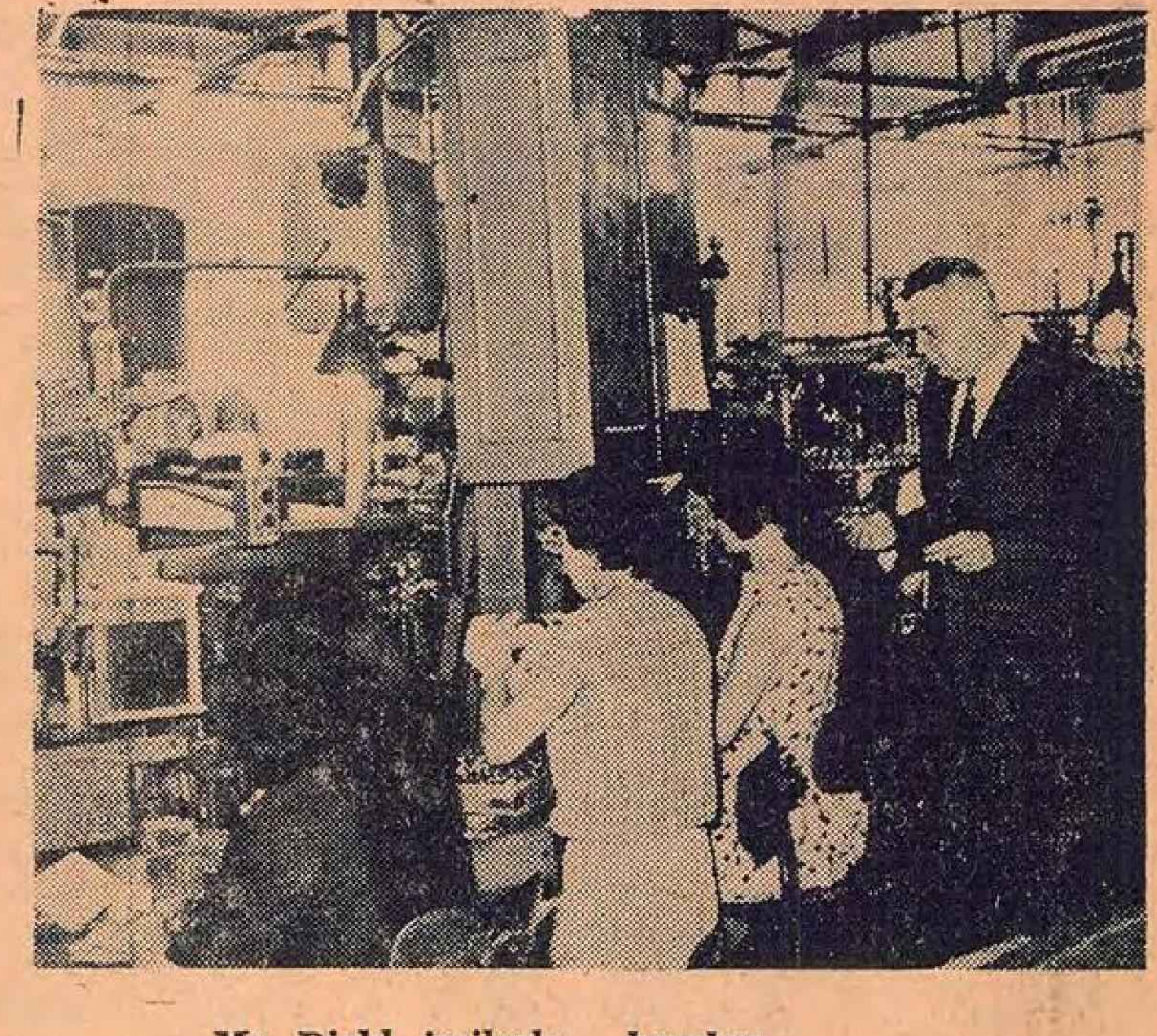

Mr. Diehl, işçilerle beraber...

Bir işçi

İşçi ücretleri

"— İşçilerin ekserisi saat ücreti ile çalışır. Normâl istihsale istinat eden işlerde ise akort çalışılır. İşçileri iki kısımda mütalea ediyoruz: Ampul makinelerinde operatör tâbir edilen işçiler ve diğer işçiler.. Asgarî saat ücreti 90 kuruştur. Azamî ücretin aylık tutarı 800 lirayı bulur.

İmalât

"— Fabrikanın ampul imâli memleket ihtiyacını tamamen karşılar. Bazı ham maddeyi dışardan alırız. Bu ham maddenin bir kısmını fabrikamızda temin etmek mümkündür. Fakat pahalıya mâl oluyor.. Günlük kapasite: 25 bin, gece gündüz: 45 bin, senede 6 milyon vat'tır. Bu kapasite tam randımanla ve tam işçi kadrosu ile senede 15 milyona çıkar."

Bu malûmatı aldıktan sonra, ampul fabrikasının Müdürü Mr. C. S. Diehl'in odasına gidiyoruz. Mr. Diehl; enine, boyuna, bizim tâbirimizle "babacan" bir tip.. Gözlerinde samimiyet ve şefkat var. Sebebini konuştuktan sonra anlıyoruz :

Senelerce işçilerle beraber...

"— Çok küçük yaşımda iken, işçilerin arasına karıştım. Onları çok iyi tanır ve işçi psikolojisini bilirim. Bunun için, elimden geldiği kadar ihtiyaçlarını daha evvel tahmin etmeye ve cevap vermeye çalışırım. Türk sendikaları iyi çalışıyor. Biraz daha hüsnüniyet, işçilerin lehine neticeler verecektir."

İmalâthanede...

Sıra işçilerin çalıştıkları imalâthaneye gelmişti. Atelye geniş bir salondan ibaret.. İşçiler grup ghup ayrılmışlar, makinelerinin başında çalışıyorlar. Hemen işçi mümessillerini arıyoruz. İşçi başmümessili Muhlis Ar'ı bulduk.

Muhlis Ar, işçilerin haklarını kılı kılına aramaya ve sormaya hazır:

"— Henüz, dedi. İş verenimizle hiç bir ihtilâfımız olmadı. Fırsat vermiyorlar ki.. Her şeyi düşünüyorlar.."

Diğer mümessiller de Nihat Özsöz ve Ferhat Alpyıldız.. Başmümessilin idealini destekliyorlar.

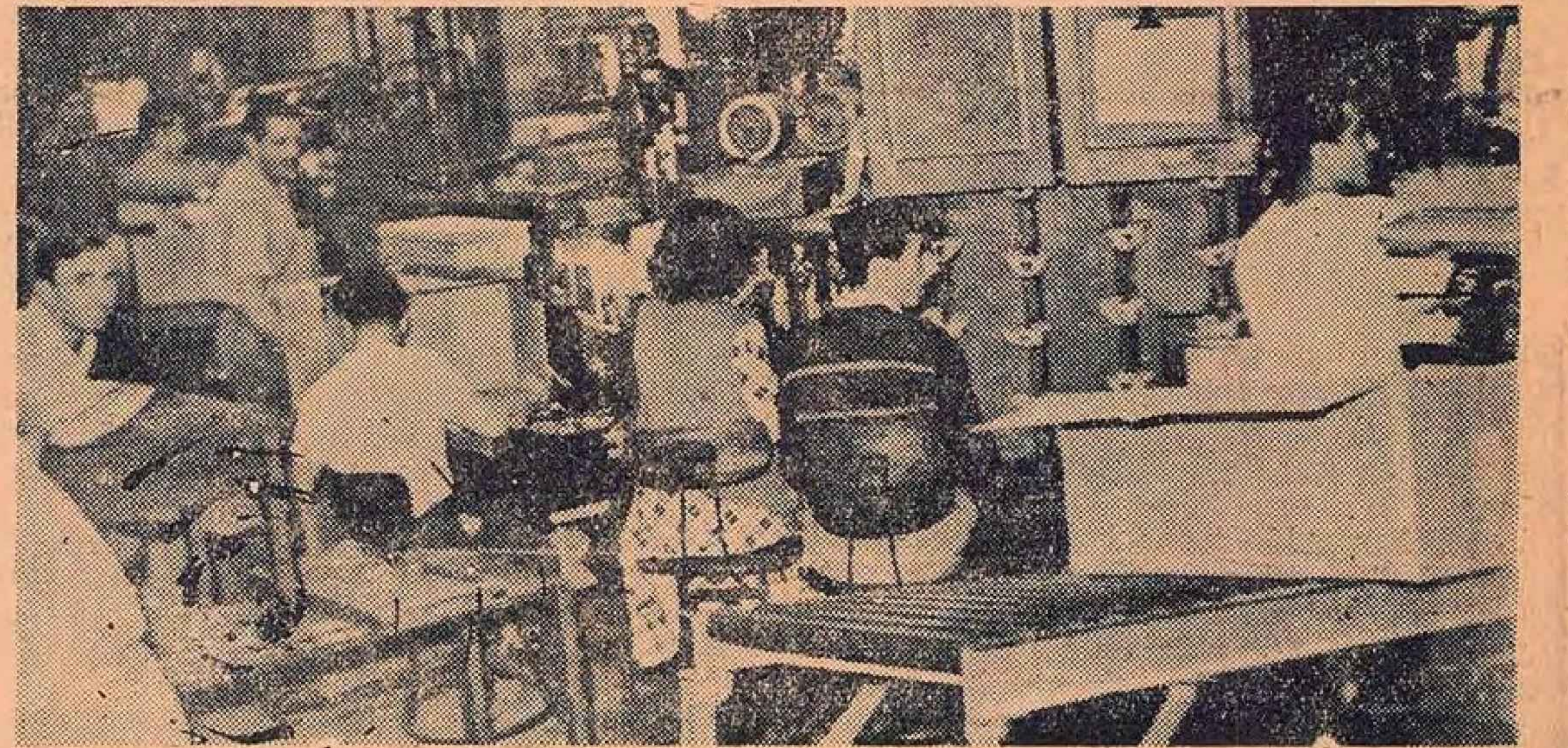

Fabrikanın bir hususiyeti de, kadın ve erkek Türk işçisinin omuz omuza çalışmasıdır...

Salonda her grubun bir adı var: A grubu, B grubu v.s.. U grubunun yanındaki flâma dikkatimi çekti. Mavi zemin üzerinde, sırmalı bir yazı: Şampiyon !..

Bu da yeni bir usulmüş.. Her grubun makinesi başında 5-6 işçi var. En iyi çalışan grup hangisi ise, şampiyon oluyor. İşçilerin şevkini arttırdığı muhakkak..

Ustaların üzerinde durduğu bir tek mevzu var:

"— 26 gün üzerinden maaş alıyoruz. Pazar yevmiyelerimizin verilmesi en büyük temennimiz.. İlgililerle bu hususta temasa geçtik. Diğer işçilere tanınan hak, bize de tanınmalıdır!" diyorlar.

Böyle işveren olduktan sonra, bu meselenin hâlledilmiyeceğine imkân görmüyoruz.

Gruplar, vat hesabına göre çalışıyor. 40 vat'a kadar, 60 vat'a kadar, 75 vat'a kadar... v.s.

Flen makinelerinde çalışan Sezai Zeren şunları söyledi:

"— Sitem grupları muhtelif eb'atlarda flen imâl eder. Flen, ampullerin gövdesine intibak eden kısımdır."

Tahsilli işçilerin tercih edildiği fabrikada her türlü ampul imâl ediliyor.

Ambalâj kısmında Mübeccel Akar'la konuştuk:

"— 6 kişiyiz, dedi Akar.. Büyük boy ve küçük boy olmak üzere, iki çeşit ambalâj yapıyoruz. Günde 3600 büyük 5.000 de küçük ampul ambalâjlıyoruz."

İşçilerin yemekhanesi modern ve sıhhî.. 120 kuruş karşılığı olarak verilen yemekler işçileri çok memnun ediyor. Kalorili ve tatminkâr..

Cemal Uluant izahat veriyor..

Bu iş yerinde ayrıca bir de **kurs var: Meslekî kurs..** İşçiler mesai harici haftada 4 gün bu gece kurslarından istifade ediyorlar..

Flen makinelerinin başında...

Duş ve soyunma dolaplarının intizamı dikkatimizi çekti.. Darısı diğer hususî iş yerlerinin başına !..

İş yerinden tatlı hâtıralarla ayrılıyoruz. Hayhuydan uzak, tam âhenkle çalışan fabrika arkamızda kaldı.

ACI BİR KAYIP

Ayvansaray Çivi Fabrikası işçilerinden ve 606 sicil numaralı Kadir oğlu Mehmet Barış, geçen hafta içinde Süreyya Paşa Sanatoryumunda vefat etmiştir.

Müteveffa, 1-1-1948 tarihinde, Sendikamıza 50 kuruş aidatla üye kabul edilmiş ve 9 senelik en kıdemli üyelerimizden idi. Sendikamıza duhûl ettiği tarihte 30 kuruş saati ücreti ile çalışıyordu.

Ölümüne, bütün dostları ile birlikte, Sendikamız mensupları da üzülmüştür. Sendika, ailesine gerekli yardımı yapmıştır. Geride kalanlarına ve dostlarına baş sağlığı dileriz.

MADEN İŞ'in SAATLİ TAKVİMİ HAZIRLANDI

Her sene olduğu gibi, bu sene de Maden - İş Sendikası yeni sene için takvim hazırlamıştır.

Hazırlanan takvim, günlük yapraklar halinde olup, saatli, mânili, fıkralı, tarihî ve umumî kültür bilgileri ile mücevhezdir.

Geçen senelerden alışmış olan muhtelif işyerlerinde çalışan üyelerimizin temsilcileri Maden - İş Sendikasına müracaat ederek, istedikleri miktarı tesbit ettirmişlerdir.

Maden - İş Sendikası, yalnız maliyeti hesap etmek suretiyle, takvimlere 150 kuruş fiat tesbit etmiştir. Hazırlanan takvimlerin piyasadaki esas fiatı, bu sene 200-250 kuruştur.

Henüz müracaatını yapmamış olan, işyeri sendika temsilcileri, derhâl sendikaya istedikleri miktarı şimdiden bildirmelidirler.

Sophia Loren

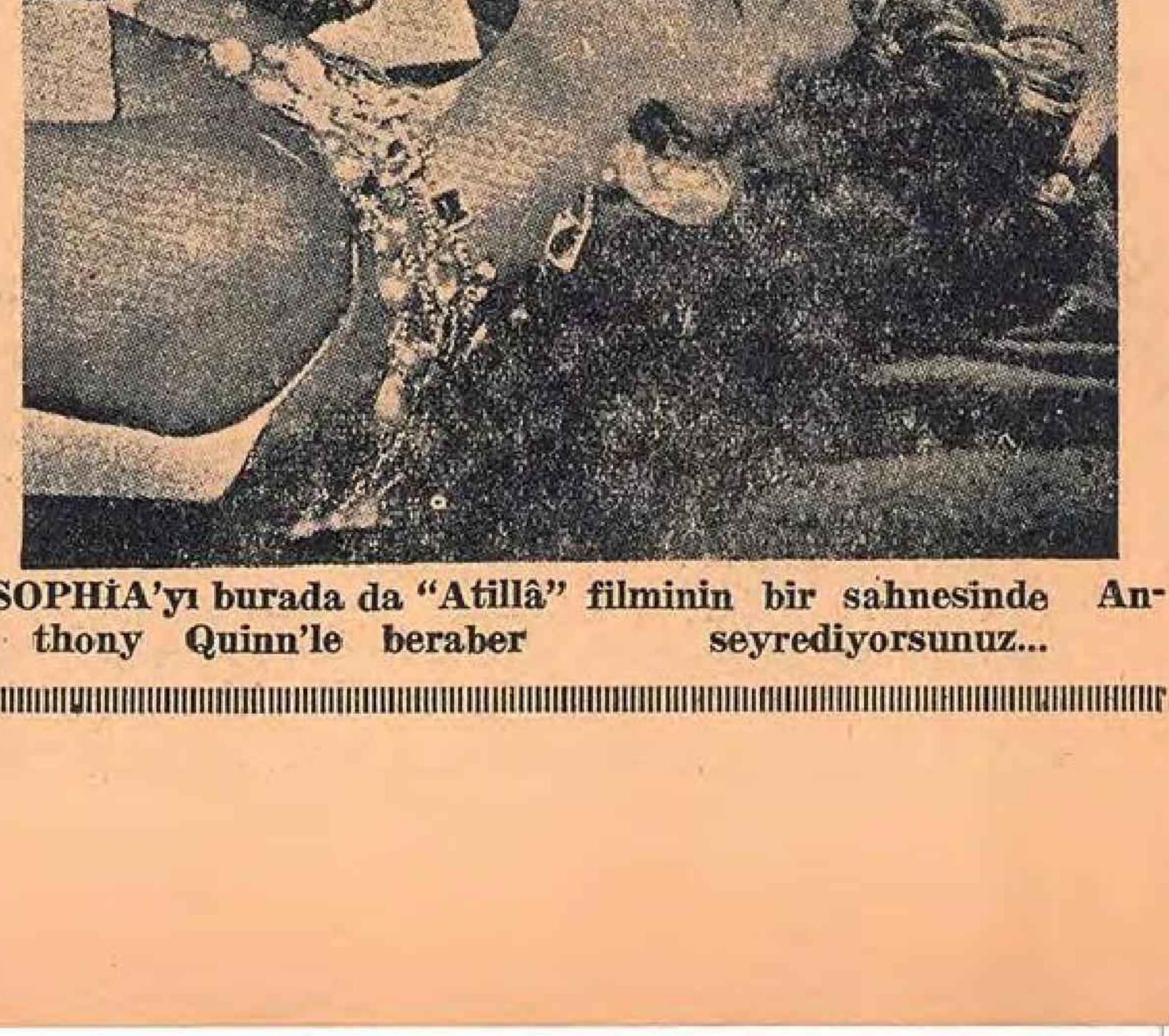

SOPHİA'yı burada da "Atillâ" filminin bir sahnesinde Anthony Quinn'le beraber seyrediyorsunuz...